

TLUMACZENIE POLSKICH PISM PROCESOWYCH NA JĘZYK ROSYJSKI

Janusz Poznański

Autor przez wiele lat był nauczycielem akademickim, napisał kilka podręczników i skryptów do nauczania języka rosyjskiego, jako tłumacz przysięgły specjalizuje się w tłumaczeniach sądowych, jest wiceprezesem PT TEPIŚ.

W artykule omówiono ogólne problemy, z jakimi spotyka się tłumacz przysięgły podczas pisemnego tłumaczenia polskich pism procesowych na język rosyjski, szczególną uwagę poświęcono tłumaczeniu elementów stałych pism procesowych.

Pismami procesowymi są wszelkiego rodzaju pisma sporządzane w toku procesu karnego lub cywilnego mające znaczenie procesowe. Należą do nich protokoły, postanowienia, zarządzenia, wnioski, oświadczenia, akty oskarżenia, pozwzy i inne.

Pisma takie sporządzane są przez następujące organy: policję, prokuraturę, wydziały karne i cywilne sądów. Sporządzają je również uczestnicy postępowania karnego i cywilnego - podejrzany, oskarżony i ich obrońcy, pokrzywdzony, powód, pozwany i ich pełnomocnicy.

Adresatami pism procesowych tłumaczonych na język obcy są cudzoziemcy przebywający w Polsce, tzn. pokrzywdzeni, podejrzani, oskarżeni oraz strony procesu cywilnego, mogą być nimi także zagraniczne organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz przebywający za granicą uczestnicy postępowania.

Jeśli w postępowaniu karnym lub cywilnym prowadzonym w Polsce uczestniczą osoby nie władające językiem polskim, to zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu postępowania cywilnego określone pisma procesowe doręczane są im wraz z tłumaczeniem (w praktyce - najczęściej tylko w tłumaczeniu). Na przykład art. 72 k.p.k. stanowi, że w przypadku gdy oskarżony (odnosi się to również do podejrzanego) nie włada językiem polskim, to postanowienie o przedstawieniu, uzupełnieniu lub zmianie zarzutów, akt oskarżenia oraz orzeczenie podlegające zaskarżeniu lub kończące postępowanie, doręcza się oskarżonemu wraz z tłumaczeniem pisemnym.

Bezpośrednio przed zamknięciem dochodzenia lub śledztwa podejrzany jest zaznajamiany z materiałami postępowania przygotowawczego, o ile nie zrezygnuje z tego prawa (art. 321. § 1 i 4 k.p.k.). Oznacza to, że wszystkie zgromadzone pisma są tłumaczone mu ustnie techniką a vista.

Stosowanie przytoczonych przepisów jest realizacją podstawowego prawa człowieka do sprawiedliwego procesu, które zapewnia każdemu możliwość obrony, do tego zaś niezbędne jest m.in. zapoznanie go w języku ojczystym z przebiegiem postępowania i podstawowymi dokumentami procesowymi. Prawo to jest przedstawione w art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, zwanej potocznie „Europejską Konwencją Praw Człowieka”, uchwalonej w Rzymie w 1950r.

Przez osobę nie władającą językiem polskim uznaje się nie tylko osobę, która w ogóle nie zna języka polskiego, ale też i taką, która nie rozumie w dostatecznym stopniu zadawanych jej pytań albo też w wyniku słabej znajomości tego języka nie może swobodnie sformułować swoich myśli (Sąd Najwyższy, 22 kwietnia 1970r., III KR 45/70, OSNKW 11/1970, poz. 150).

Do najczęściej tłumaczonych na język obcy pism procesowych w postępowaniu karnym należą postanowienia wydawane przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, np. postanowienie o powołaniu biegłego; o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego - instytucji naukowej lub specjalistycznej; postanowienie o przedstawieniu zarzutów lub o ich uzupełnieniu i zmianie; o tymczasowym aresztowaniu w postępowaniu przygotowawczym; o umorzeniu śledztwa - dochodzenia; postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych, a także akty oskarżenia, nakazy karne.

Każde pismo procesowe musi spełniać wymogi formalne określone w przepisach art. 119 § 1 k.p.k. i art. 126 § 1 k.p.c. Należy do nich miejsce i data sporządzenia pisma, sygnatura akt,

oznaczenie organu, do którego pismo jest skierowane, oznaczenie osoby lub organu wnoszącego pismo (imiona i nazwiska lub nazwę stron i przedstawicieli ustawowych oraz pełnomocników), adres osoby lub siedziby organu wnoszącego pismo, wskazanie rodzaju pisma (protokół przesłuchania, pozew itp.), załączniki, własnoręczny podpis składającego pismo. Pisma procesowe sporządzane przez urzędy opatrywane są zazwyczaj pieczęciami. Niektóre pisma sporządzane są na papierze z nadrukiem nagłówkowym, np. Ministerstwa Sprawiedliwości.

W języku rosyjskim takie stałe elementy pism procesowych i innych pism urzędowych nazywane są rekwizytami (реквизиты).

W niektórych pismach procesowych zawarte jest pouczenie o sposobie i terminie zaskarżenia decyzji. Strona niezadowolona z decyzji prokuratora czy sądu ma prawo złożyć zażalenie do prokuratora nadzrędnego lub sądu drugiej instancji. Osoba nie władająca językiem polskim (pokrzywdzony, podejrzany, oskarżony) ma prawo napisania odwołania od decyzji w języku ojczystym, do czego potrzebna jej będzie znajomość polskiej pisowni niektórych danych, np. nazwy organu, który wydał zaskarżoną decyzję, sygnatury akt oraz adresu i nazwy organu, do którego skierowana jest skarga. Tłumacz powinien o tym pamiętać i powyższe dane podawać także w języku polskim.

Rezygnacja z oznaczania końca niepełnego wiersza

Przy wykonywaniu tłumaczeń uwierzytelnionych stosowana jest, podobnie jak to czynią notariusze, zasada zapewniania niepełnych wierszy myślnikami, co ma na celu uniemożliwienie sfałszowania tekstu przez dopisanie słów. W przypadku pism otrzymywanych do tłumaczenia z sądów, prokuratury i policji niebezpieczeństwo takie nie istnieje, dlatego można zrezygnować z zakreskowywania niepełnych wierszy.

Informacje w języku polskim o rodzaju pisma

Przetłumaczone na język obcy pisma procesowe często włączane są do akt sprawy. Pracownicy sekretariatów prokuratur i sądów, a także prokuratorzy, sędziowie i obrońcy muszą wiedzieć, z jakim pismem mają do czynienia. Ci ostatni będą chcieli na przykład sprawdzić, czy cudzoziemiec otrzymał wszystkie wymagane kodeksem pisma procesowe w przekładzie na język obcy. Z tego powodu uważam za właściwe podawanie w języku polskim informacji o rodzaju pisma, dacie jego sporządzenia i sygnaturze akt. Informację taką należy umieszczać przed tłumaczeniem. Proponuję oddzielać ją poziomą linią od tekstu tłumaczenia.

PRZYKŁAD

Postanowienie prokuratora o uzupełnieniu zarzutów z dn. 10 maja 1999r. Sygn. akt. 4 Ds 327/99/II.

Oznaczenie kierunku tłumaczenia

Bezpośrednio przed tekstem tłumaczenia należy podać kierunek tłumaczenia, a więc, w naszym przypadku, informację o tym, że tłumaczenie zostało wykonane z języka polskiego. Informacja ta przeznaczona jest dla odbiorcy w języku docelowym, dlatego podajemy ją w języku rosyjskim. Zwyczajowo piszemy ją wersalikami i umieszczamy po środku wiersza: ПЕРЕВОД С ПОЛЬСКОГО ЯЗЫКА

Sygnatura akt i numer sprawy

Numer, pod którym sprawa jest zarejestrowana w sądzie i prokuraturze, nosi nazwę sygnatury akt. Sygnatury składają się z oznaczeń literowych i cyfrowych.

Termin „sygnatura akt” tłumaczymy jako „дело №” (a nie „шифр дел”, jak czytamy w jednym ze słowników). Zdarza się, że autor pisma nie podaje nazwy „sygnatura akt”, a jedynie symbol literowy i cyfry, np. VII Ko1 123/99. W takich sytuacjach można dla jasności dodać „дело №”.

Błędem jest zastępowanie w oznaczeniu sygnatury akt liter alfabetu łacińskiego odpowiednimi literami alfabetu rosyjskiego, ponieważ utrudni to (a może nawet uniemożliwi) odnalezienie akt sprawy. Tak więc, oznaczenie KW (JP: KW - księga wieczysta) oddajemy w tłumaczeniu jako KW, a nie KB.

Tłumaczenie dat

W tłumaczeniu na język rosyjski pomijamy słowo „dnia” zaś nazwę miesiąca piszemy słownie nawet wtedy, gdy w tekście źródłowym napisana jest cyfrą.

PRZYKŁADY

dnia 10.V.1999r. - 10 мая 1999г.

pokrzywdzony został przesłuchany dn. 10 maja 1999r. - потерпевший был допрошен 10 мая 1999г.

wyrok z dnia 10 maja 1999r. - приговор от 10 мая 1999г.

Słowo „дня” spotykamy jedynie czasami w aktach notarialnych, gdy data pisana jest słownie, występuje ono także w starych tekstach.

PRZYKŁADY

тысяча девятьсот девяносто девятого года мая (месяца) десятого дня

С.-Петербург, Августа 12 дня 1899 года

Pisma procesowe sporządzane na drukowanych formularzach (np. protokół przesłuchania) zazwyczaj zawierają wykropkowane miejsce na wpisanie daty. Miejsce to poprzedzone jest słowem „dnia”. W takich przypadkach słowo „dnia” można pominąć lub przetłumaczyć jako „дата”. W rosyjskich pismach miejsce na wstawienie dnia miesiąca brane jest w cudzysłów.

PRZYKŁAD

Dnia 1999г. - Дата: „, ” 1999г.

Użycie w takiej sytuacji słowa „число” jest błędem, gdyż słowo to oznacza wprawdzie „dzień”, lecz w znaczeniu „numer kolejnego dnia miesiąca”, na przykład: „число, месяц и год рождения”.

W rosyjskich pismach nazwa miejscowości i data są zazwyczaj pisane na przeciwległych końcach wiersza, tzn. na lewym końcu wiersza data, a na prawym - nazwa miejscowości bądź odwrotnie. Przed nazwą miasta zawsze podawany jest skrót „г.”.

PRZYKŁAD

10 мая 1999г.	г. Варшава
lub: г. Варшава	10 мая 1999г.

Oznaczenie organu, do którego pismo jest skierowane

Niżej zamieszczono kilka nazw organów procesowych, do których kierowane są pisma procesowe.

wydział cywilny sądu rejonowego - судебная коллегия по гражданским делам районного суда
wydział karny sądu okręgowego - судебная коллегия по уголовным делам окружного суда
(por.: „Суды субъектов РФ структурно функционируют в составе: президиума суда, судебной коллегии по уголовным делам, судебной коллегии по гражданским делам”.
Вандышев В. В. и Лиманский В. А. Энциклопедия правоведения... Изд. „АЛЬФА”. С.-Петербург, 1996г.)

Gdy tłumacz obawia się, że dla cudzoziemca nie będzie jasne, czy w piśmie jest mowa o sądzie polskim czy rosyjskim, może po jego nazwie dodać skrótowiec: „РП” lub „РФ”.

PRZYKŁAD

Sąd Najwyższy - Верховный Суд РП lub Верховный Суд РФ

W nazwach rosyjskich sądów podawana jest zazwyczaj nazwa dzielnicy lub miasta, w których się znajduje, np. sąd dzielnicy Октябрьский район w Moskwie nosi nazwę - Октябрьский районный народный суд г. Москвы.

Inne przykłady: Курский областной суд, Щигровский районный народный суд Курской области.

Zasady tej nie należy przenosić na polski grunt. Tłumacząc na język rosyjski nazwy polskich sądów należy zachować polską tradycję, tym bardziej, że utworzenie przymiotnika od nazw niektórych dzielnic byłoby trudne.

PRZYKŁAD

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Południe - Районный суд г. Варшава Прага Полудне, a nie Южный пражский районный суд г. Варшавы.

Nazwę miasta wchodzącą w skład nazwy organu procesowego należy podawać w mianowniku, chyba że jest to nazwa powszechnie znana (jak Warszawa, Kraków). Za pierwszym razem obok nazwy w tłumaczeniu na język rosyjski należy podać także nazwę w pisowni polskiej.

PRZYKŁADY

Sąd Rejonowy w Rzeszowie - Районный суд в г. Жешув [Sąd

Rejonowy w Rzeszowie] - użyto tu mianownika: Жешув

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy - Районный суд столичного

г. Варшавы [Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy] - użyto tu

dopełniacza: Варшавы

Sąd Wojewódzki w Kielcach (JP: istniał do 1998r.) -

Воеводский суд в г. Кельце [Sąd Wojewódzki w Kielcach]

Sąd Apelacyjny w Opolu - Апелляционный суд в г. Ополе [Sąd

Apelacyjny w Opolu] (Uwaga: rosyjski odpowiednik

polskiego sądu apelacyjnego nosi nazwę кассационный суд)

W tłumaczeniu na język rosyjski pism kierowanych do osoby fizycznej jej tytuł i nazwisko należy podać w celowniku, np. Do Prokuratora Rejonowego Marii Kościńskiej (lub: Prokurator Rejonowy Maria Kościńska) - Районному прокурору Косыцинской Марии, Minister Sprawiedliwości (lub: Do Ministra Sprawiedliwości) - Министру юстиции.

Jeśli zaś pismo skierowane jest do organu procesowego, wówczas należy zastosować biernik z przyimkiem „в”, np. Do Prokuratury Okręgowej (lub: Prokuratura Okręgowa) - В Окружную прокуратуру, Do Sądu Najwyższego (lub: Sąd Najwyższy) - В Верховный Суд РП.

Oznaczenie rodzaju (tytuł) pisma procesowego

Do najczęściej występujących pism procesowych należą niżej wymienione:

postanowienie (o czym) - постановление (о чём)

postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych -

постановление в отношении вещественных доказательств

nakaz karny - приказ по уголовному делу

protokół - протокол

wniosek (o co) - ходатайство (о чём)

Tłumaczenie części wstępnej aktów oskarżenia

a) Typowa część wstępna polskiego aktu oskarżenia

4 Ds 982/99/II

А К Т О С К А Р Ж Е Н И А
przeciwko:

Janowi Głowackiemu, oskarżonemu o czyn z art. 278 § 1 k.k.

O s k a r ż a m:

Jana Głowackiego ... o to, że ...

b) Типова część wstępna rosyjskiego aktu oskarżenia

О Б В И Н И Т Е Л Ь Н О Е З А К Л Ю Ч Е Н И Е
по уголовному делу № 5003
по обвинению Шумова Сергея Валентиновича
в совершении преступления,
предусмотренного ч. 2 ст. 108 УК РФ*

4 июля 1994г. следственным отделом Энского УВД возбуждено настоящее уголовное дело ...

* bywa także: ... по обвинению ф.и.о. в преступлении,
предусмотренном ч. 2 ст. 108 УК РФ
lub: ... по обвинению ф.и.о. по ч. 2 ст. 108 УК РФ

c) Jeden z możliwych sposobów tłumaczenia części wstępnej polskiego aktu oskarżenia

О Б В И Н И Т Е Л Ь Н О Е З А К Л Ю Ч Е Н И Е
по уголовному делу № 4 Ds 982/99/II
по обвинению Гловацкого Яна
в преступлении,
предусмотренном § 1 ст. 278 УК РП

О б в и н я ю:

Гловацкого Яна ... в том, что ...

Adresy polskie w tłumaczeniu na język rosyjski

Adresy (nazwy miejscowości i ulic) mogą być podawane w pisowni polskiej, w transkrypcji rosyjskiej lub w transkrypcji rosyjskiej, bezpośrednio za którą podana jest pisownia polska.

Jeśli adres ma służyć do korespondencji, wówczas musi być podany po polsku zgodnie z obowiązującą zasadą nietłumaczenia adresów (patrz: Kodeks polskiego tłumacza sądowego).

Jeśli jednak adres występuje wielokrotnie w treści pisma, na przykład przy okazji opisu jakiegoś wydarzenia, wówczas podajemy go w rosyjskiej transkrypcji i z rosyjską końcówką. Byłoby jednak wskazane podanie za pierwszym razem polskiej pisowni, np. ул. Выспяньского [ul. Wyspiańskiego]. Jest to zaś konieczne w tych przypadkach, gdy polska pisownia nazwy miejscowości i ulicy jest trudna, a przy tym ma istotne znaczenie dla sprawy.

Nazw ulic, podobnie jak i innych nazw własnych, w żadnym przypadku nie należy tłumaczyć na język rosyjski. Ulica „Sądowa” to w tekście tłumaczenia ulica „Sądowa” lub „Сондова [Sądowa]”, lecz nie „Судебная”.

PRZYKŁADY

Свидетель проживает в г. Варшаве, ул. 1 серпня, д. 1, кв. 2.

Подозреваемый на улице Хщцицеля [ul. Chrzyciciela] около дома № 8 нанес побои гр-ну Здзиславу Лёрентовичу.

Примерно в 19 часов, находясь по адресу: ул. Всходня, недалеко от дома 18, я обратил внимание на

Pisownia nazw własnych

Nazwy własne (nazwiska i nazwy geograficzne) pełnią w pismach procesowych funkcję identyfikacyjną. Odtworzenie mianownika na podstawie przypadku zależnego niektórych nazw własnych bywa trudne nawet dla Polaka, np. mianownikiem formy „w Mikołowie” może być zarówno „Mikołów”, jak i „Mikołowo”. Tym trudniejsze jest to zadanie dla cudzoziemców. Z tego powodu wszędzie tam, gdzie jest to możliwe, należy unikać odmiany nazw własnych i podawać je w mianowniku w transkrypcji rosyjskiej, a obok podawać je dodatkowo w polskiej pisowni. Nazwiska i inne nazwy własne w polskiej pisowni należy podać w nawiasach kwadratowych.

W rosyjskich pismach procesowych konsekwentnie stosowana jest zasada podawania danych osobowych w następującej kolejności: 1. nazwisko, 2. imię, 3. imię odojcowskie. Kolejność ta oznaczana jest w rosyjskich drukach jako ф.и.о. lub ФИО (фамилия, имя, отчество). Zasadę tę należy stosować w tłumaczeniach także w przypadku polskich imion i nazwisk. Jest to ważne z także i z tego względu, że czasami jedynie kolejność słów sygnalizuje, które ze słów jest imieniem, a które nazwiskiem.

Jeśli w tekście polskim zamiast imienia odojcowskiego Rosjanina napisano np. „syn Nikity”, „córnka Jurija”, to w tłumaczeniu na język rosyjski przywracamy imię odojcowskie „Никитич”, „Юрьевна”.

PRZYKŁAD

sędzia Maciej Strójwās - судья Струйвонс Мацей [Strójwās
Maciej]

prokurator Paweł Marek - прокурор Марек Павел [Marek
Paweł]

Niektóre polskie imiona mają w języku rosyjskim inną pisownię, niż wynikałoby to z transkrypcji. Pisownię taką, wynikającą z tradycji, można stosować pod warunkiem zacytowania za pierwszym razem pisowni polskiej.

Przykłady imion tego typu:

Benedykt - Бенедикт, Krystyna - Кристина, Maurycy - Мавриций, Ryszard - Ришард, Seweryn - Северин, Władysław - Владислав

Aleksy - Алексей, Antoni - Антоний, Atanazy - Афанасий, Bazyli - Василий, Damazy - Дамазий, Dumitr - Димитрий, Eustachy - Евстахий, Ignacy - Игнаций, Ksawery - Ксаверий, Walenty - Валентий

Bazyli - Василий, Eustachy - Евстахий, Mikołaj - Николай, Zofia - Софья

PRZYKŁAD

Krystyna - Кристина [Krystyna]

Nazwiska

Nazwiska kończące się na -cki, -cka, -ski, -ska, -ński, -ńska piszemy z pełną końcówką przymiotnikową -ий, -ая, np. Дембицкий, Завистовская. Nazwiska takie pisane bez ostatniej litery końcówki (-й, -я) odbierane są przez Rosjan jako nieodmienne. Zapewne z tego powodu w jednym z dyplomów dokonano następującego wpisu: „Завистовска Дануте присвоена ученая степень доктора экономических наук”.

Nazwiska z przyrostkiem -ńsk- (np. Krasieński) piszemy różnie. Gdy mowa jest o Polaku, to piszemy je ze znakiem miękkim (Красиньский), gdy zaś chodzi o Rosjanina (Polaka z pochodzenia), wówczas zgodnie z zasadami rosyjskiej ortografii znak miękki pomijamy (Красинский).

Nazwy kodeksów

W każdym piśmie procesowym ich autorzy powołują się na nazwy kodeksów. Nazwy te podawane są w postaci pełnej lub w postaci skrótowców. Zazwyczaj są to kodeksy polskie, lecz mogą być też rosyjskie.

W rosyjskich pismach procesowych po nazwie kodeksu podawany jest zazwyczaj skrótowiec oznaczający kraj lub republikę, w której dany kodeks obowiązuje lub obowiązywał, np. УК РФ, УК УССР, УПК РСФСР. Jestem zdania, że dla jasności nazwy polskich kodeksów należy uzupełniać o skrótowiec РП.

PRZYKŁADY

Kodeks karny (k.k.) - Уголовный кодекс (УК) РП

Kodeks postępowania karnego (k.p.k.) - Уголовно-
процессуальный кодекс (УПК) РП

Kodeks karny wykonawczy (k.k.w.) - Уголовно-исполнительный
кодекс (УИК) РП

Kodeks wykroczeń - Кодекс РП об административных
правонарушениях

Kodeks cywilny (k.c.) - Гражданский кодекс (ГК) РП

Kodeks postępowania cywilnego (k.p.c.) - Гражданский
процессуальный кодекс (ГПК) РП

Artykuły kodeksów

W polskich kodeksach artykuły dzielą się na paragrafy i punkty. Podczas cytowania stosowana jest następująca kolejność: artykuł, paragraf, punkt. W kodeksach rosyjskich nie ma paragrafów, a ich odpowiednikiem są части, które dzielą się na пункты oznaczane cyframi (dawniej oznaczano je także literami). Dane te podawane są w różnej kolejności. W rosyjskiej literaturze prawniczej podawane są najczęściej w kolejności odwrotnej niż u nas, tzn. od części najmniejszej do największej. Taką też kolejność należy zalecić przy tłumaczeniu na język rosyjski.

PRZYKŁAD

art. 1 § 2 p. 3 - п. 3 § 2 ст. 1

Podwojone skróty i symbole

Jeśli w rosyjskim tekście występują obok siebie dwa lub więcej artykuły, punkty czy symbole, to skróty ich nazw oraz symbole najczęściej podawane są podwójnie, np. ст.ст. W tłumaczeniu na język rosyjski również należy stosować tę zasadę.

PRZYKŁADY

art. 1 i 2 - ст.ст. 1 и 2 (JP: czytamy wówczas: статьи:

первая и вторая)

§ 1 i 2 - §§ 1 и 2

p. 1 i 2 - пп. 1 и 2

Nr kol. - №№ п.п.

Oznaczanie podstawy prawnej

W każdym piśmie procesowym sporządzonym przez organ ścigania lub wymiaru sprawiedliwości oznaczana jest podstawa prawna - numer artykułu odpowiedniego kodeksu.

PRZYKŁADY

podejrzany o przestępstwo (czyn) z art. ... / podejrzany o

przestępstwo przewidziane w art. ... - подозреваемый в

совершении преступления (редко: деяния), предусмотрен-
ного ст. ...

na podstawie art. ... / w oparciu o art. ... - на

основании ст. ...

zgodnie z art. ... - в соответствии со ст. ..., в

соответствии с требованиями ст. ...
oskarżać kogoś z art. ... - обвинять кого-л. по ст. ...
skazany z art. ... - осужденный по ст. ...
w trybie art. ... - в порядке ст. ...
w myśl art. ... / na mocy art. ... - в силу ст. ...
przekwalifikować czyn oskarżonego z art. ... na art. ... -
переквалифицировать действие подсудимого со ст. ... на
ст. ...

Oznaczanie numerów stron tekstu oryginału

Jeśli pismo procesowe składa się z kilku stron, należy wówczas podać, na której stronie oryginału znajduje się tłumaczony fragment. Informację taką bierzemy w nawias kwadratowy i piszemy kursywą.

PRZYKŁADY

[На стр. 2 приговора:]

[На обратной стороне постановления:]

[На обороте листа дела № 3:]

Uwagi tłumacza

Jeśli tłumacz uważa, że tekst przekładu może zostać niewłaściwie zrozumiany przez jego odbiorcę lub gdy uważa, że niezbędne jest dodanie jakiejś istotnej dla adresata informacji, może uzupełnić go swoim komentarzem nazywanym „Uwaga tłumacza”.

Aby zasygnalizować, że informacja taka nie istnieje w tekście wyjściowym i że została ona dodana przez tłumacza, należy wziąć ją w nawias i poprzedzić informacją „Примечание переводчика” (za drugim razem wystarczy użyć skrótu: „Прим. пер.”). W prostych przypadkach można w ogóle zrezygnować z podawania tej informacji.

Pokrzywdzony, podejrzany i oskarżony zazwyczaj nie znają niektórych, oczywistych dla autora pisma, skrótów i skrótowców, np. k. - karta (tzn. numer karty w aktach sprawy). Takie skróty i skrótowce mogą być niezrozumiałe także, gdy są podane przez tłumacza w ich ojczystym języku. Dlatego należy je rozszyfrowywać, gdy wystąpią po raz pierwszy.

Ze względu na to, że w pismach procesowych w praktyce nie występuje nawias kwadratowy, jest on najwłaściwszy do zamieszczania uwag tłumacza. Uwagi można pisać kursywą.

PRZYKŁADY

k. 1 - л.д. 1 *[т.е. лист дела № 1]*

Sygn. akt I C 25/99 - Дело № I C 25/99 *[Примечание переводчика: „С” - буква латинского алфавита.]*

девичья фамилия: *[не указана]*

Jeśli tłumaczowi nie udało się odczytać fragmentu tekstu, ponieważ jest nieczytelnie napisany, zaplamiony, zniszczony itp., należy wówczas sporządzić o tym odpowiednią wzmiankę. Z reguły nieczytelny bywa także podpis.

PRZYKŁADY

[два неразборчивых слова], [неразборчиво оттиснутая печать], [неразборчивая подпись]

Rodzaje i opis pieczęci

pieczęć okrągła (z Godłem Państwowym w środku) - Гербовая
печать

pieczęć okrągła (bez godła) - печать lub круглая печать

pieczęć podłużna - штамп

pieczęć nagłówkowa - угловой штамп

datownik - штампель

sucha pieczęć - тиснёная печать

[Оттиск Гербовой печати с Государственным гербом Республики Польша в середине и надписью по кругу:] „Председатель Окружного суда в г. Варшаве”

[Оттиск уголовного штампа с надписью:] „Районная прокуратура г. Варшава Жолибж. [Prokuratura Rejonowa Warszawa Żoliborz.] Al. Zjednoczenia 25, 01-829 Warszawa”

Чаść końcowa pisma

W części końcowej pism procesowych podawane są czasami następujące informacje:

dołączyć dokument do akt sprawy - приобщить документ к

делу

oryginał/kopię otrzymałem - оригинал/копию получил

treść protokołu jest zgodna z moimi wyjaśnieniami (lub:

zeznaniaми) - с моих слов записано верно

Uwagi - Примечание

W rosyjskich pismach rzeczownik „załączniki” („приложение”) występuje najczęściej w liczbie pojedynczej, nawet jeśli załączników jest kilka. Kolejne punkty załącznika pisane są zazwyczaj dużą literą i w przeciwieństwie do zasad języka polskiego stawiana jest kropka na końcu każdej pozycji.

PRZYKŁAD:

Приложение:

1. Копия искового заявления для ответчика.
2. Копия договора банковского вклада.
3. Квитанция об оплате государственной пошлины.

Formuły zaświadczające

Pisma procesowe często przekazywane są do tłumaczenia w kopii sporządzonej i poświadczonej przez sekretarza sądu.

PRZYKŁADY

Za zgodność z oryginałem - sekretarz SO - Верность подлиннику свидетельствует секретарь Окружного суда.

lub: С подлинником верно. Секретарь окружного суда.

Zgodnie z § 24 p. 1 obowiązującego rozporządzenia ministra sprawiedliwości w sprawie biegłych sądowych i tłumaczy przysięgłych na sporządzonych tłumaczeniach i odpisach pism należy podawać, czy sporządzono je z oryginału, czy też z tłumaczenia lub odpisu. Informację taką podajemy w formule zaświadczającej tłumacza. Przepis ten dotyczy także sytuacji, gdy tekstem wyjściowym nie jest oryginał lecz kopia (kserokopia, wydruk z faksu itp.).

Formuła zaświadczająca zgodność treści tłumaczenia z treścią przetłumaczonego dokumentu może mieć kilka wariantów. Jeden z nich przedstawiono niżej.

PRZYKŁAD

г. Варшава, 8 мая 1999 года. Я, Ковальский Ян, присяжный переводчик русского языка при Окружном суде в г. Варшаве, свидетельствую верность настоящего* перевода с документом, составленным на польском языке. Перевод выполнен с предъявленного(ой) мне ** документа.

Взыскано злотых. Зарегистрировано в реестре за №

* lub: этого, данного

** wstawić: оригинала lub: копии, ксерокопии, факса

Bibliografia

Bryl B., Gola A., Żyznowski T., 1996, Wzory pism procesowych w sprawach cywilnych, gospodarczych i rejestrowych. Warszawa, Wydawnictwo Prawnicze

Kierzkowska D., 1991, Kodeks tłumacza sądowego. Warszawa, Polskie Towarzystwo Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Sądowych TEPIS

Liszewski J., Peczeniuk A., 1993, Wzory pism procesowych w postępowaniu przygotowawczym z komentarzem. Szczytно, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji

Альшевский Т.В., Пискарев И.К. Образцы судебных документов по уголовным и гражданским делам. - М.: Издательство „Юридическая литература”, 1983

Гиляревский Р.С., Старостин Б.А. Иностранные имена и названия в русском тексте. Справочник. - М.: Издательство „Международные отношения”, 1969

Зубарев В. С., Крысин Л. П., Статкус В. Ф. Язык и стиль обвинительного заключения. - М.: Издательство „Юридическая литература”, 1976

Процессуальные документы органов предварительного расследования. Образцы. Практическое пособие. Под ред. Кожевникова И.Н. - М.: Издательство „Спарк”, 1996

Сотов П.В., Долженко А.Н., Вильчур Н.Р., Хохлова Н.Н. Судебные документы. Сборник образцов. - М.: „ПРОСПЕКТ”, 1997